

GUIA DE BONES PRÀCTIQUES SOBRE ESCRITS, INFORMES ORALS I ACTUACIONS JUDICIALS.

I. INTRODUCCIÓ

A) Finalitat de la Guia de bones pràctiques

La prestació adequada del servei d'administrar justícia constitueix l'objectiu últim de l'activitat jurisdiccional. A aquest efecte, resulta essencial la coparticipació dels que exerceixen l'advocacia, sense la intervenció dels quals resulta impossible impartir correcta justícia.

La forma en què la prestació d'aquests serveis es produeix està regulada en les lleis, en concret, en les lleis sobre procediment.

No obstant això, l'aplicació pràctica de les lleis evidencia que hi ha una necessitat àmplia i ben coneguda d'anar més enllà de la regulació processal per tal d'aconseguir una major eficiència en el servei.

En aquest sentit, el propòsit que persegueix aquesta Guia de bones pràctiques és definir un conjunt de bones pràctiques per a la presentació d'escrits per part dels que exerceixen l'advocacia, per als informes orals que aquests realitzen davant els tribunals i per a les resolucions judicials que dicten els jutges i les jutgesses, de manera que l'activitat judicial resulti més àgil i eficient en benefici de tots.

Com més clar i concís sigui un escrit processal, més avantatges comporta per a tothom: per als qui exerceixen l'advocacia, atès que els permet delimitar la controvèrsia amb un nivell de concreció més elevat i elidir tot allò que, per redundant o superflu, resulti innecessari; per al seu client, el qual veu reflectit el seu problema amb més facilitat; i, òbviament, per al jutge o jutgessa, el qual pot dedicar tots els esforços a estudiar el nucli de l'assumpte, la qual cosa permet un enjudiciament i resolució més àgils. I el mateix passa amb les resolucions judicials, en les quals cal abandonar la

pràctica de copiar paràgrafs llargs de jurisprudència per aprofundir en la motivació del cas concret.

La idea no és nova.

Al nostre país, amb relació als recursos de cassació, el coneixement dels quals correspon a la Sala III del Tribunal Suprem, la modificació operada en la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, per la LO 7/2015, de 21 de juliol, va introduir un nou article, el 87 bis, que va habilitar la Sala de Govern del Tribunal Suprem per determinar l'extensió màxima dels recursos i altres condicions extrínseques. La Sala de Govern, en el seu Acord de 20 d'abril de 2016 (BOE 6 de juliol de 2016), va establir, entre altres condicions, que els escrits d'interposició i contestació tindrien una extensió màxima de 50.000 "caràcters amb espais", que equival a 25 folis.

Per la seva banda, la Sala I del Tribunal Suprem, interpretant els articles 471 i 481 de la LEC, va considerar, en el seu Acord de 27 de gener de 2017, que una extensió excessiva del recurs podia ser considerada innecessària i, en conseqüència, donar lloc a la inadmissió del recurs.

Va entendre que, en general, era suficient una extensió de 25 pàgines amb un interlineat d'1,5 i lletra tipogràfica Times New Roman amb una mida de 12 punts en el text i de 10 punts a les notes a peu de pàgina o en la transcripció literal de preceptes o paràgrafs de sentències que s'incorporin.

Tribunals com el Tribunal General de la Unió Europea, en el seu Reglament de procediment de 4 de març de 2015, a la seva versió consolidada actual que incorpora les modificacions introduïdes el 13 de juliol de 2016 (DO 2016, L 217, pàg. 71, pàg. 72 i pàg. 73), el 31 de juliol de 2018 (DO 2018, L 240, pàg. 67) i l'11 de juliol de 2018 (DO 2018, L 240, pàg. 68), i en les seves normes pràctiques aprovades el 20 de maig de 2015, que en la seva versió consolidada actual incorpora, a més, les modificacions adoptades el 13 de juliol de 2016 (DO 2016, L 217, pàg. 78) i el 17 d'octubre de 2018 (DO 2018, L 294, pàg. 23; correcció d'errors en DO 2018, L 296, pàg. 40), i també el Tribunal de Justícia de la Unió Europea, en el seu Reglament de 25 de setembre de 2012 i en les seves instruccions pràctiques de 25 de novembre 2013, substituïdes en l'actualitat per les elaborades el dia 10 de desembre de 2019, publicades en el DOUE el dia 14.02.2020, estableixen previsions sobre l'estructura i els límits, tant per als escrits com els informes orals.

En el mateix sentit, el Tribunal Europeu de Drets Humans (*rule 47.2.b*), en el seu Reglament de procediment aprovat pel Ple en data 19 de setembre de 2016 i la seva edició d'1 d'agost de 2018, estableix un formulari i una extensió màxima de les demandes de 20 folis.

Les normes anteriors resulten obligatòries i vinculants per als que es relacionen amb aquests tribunals, amb la qual cosa generen pràctiques

uniformes que han estat assumides sense gaires dificultats per la comunitat jurídica internacional.

No es pretén establir en aquesta Guia normes obligatòries, per a les quals no estem, de moment, facultats.

Són regles indicatives o orientatives la funció de les quals és exclusivament convèncer els destinataris sobre quina és la millor manera de procedir en cadascuna de les situacions que analitzem.

Som conscients que ha de tractar-se d'una Guia oberta, és a dir, que periòdicament pugui ser revisada per anar-hi incloent (o, si s'escau, excloent) jurisdiccions i qüestions, segons ho vagi aconsellant l'experiència pràctica.

De forma particular, amb aquesta Guia també es pretén, fins i tot de forma essencial, poder incidir especialment en els casos en què s'han massificat els litigis com, per exemple, en l'àmbit de la legislació de consumidors, per facilitar la resposta judicial i poder-la fer més eficaç, trobant pautes comunes.

Totes aquestes reflexions esdevenen encara més necessàries davant el previsible increment del nombre d'assumptes que entraran en breu als jutjats i tribunals a conseqüència de la pandèmia generada per la COVID-19.

B) Abast:

Es pretén que aquesta Guia afecti les pràctiques relatives als escrits (de part i judicials) i als actes orals.

La Guia, en aquesta primera fase, és aplicable als àmbits civil i mercantil i també al contenciós administratiu.

C) Naturalesa:

Les normes d'aquesta Guia no són vinculants, sinó que constitueixen principis orientadors de bones pràctiques.

No obstant això, i atès que són pràctiques acomodades a models normatius predefinits pel legislador, es pretén incentivar que tots els operadors les implementin per així convertir-les en un signe indicatiu de la voluntat de cooperar en la prestació del servei públic de la justícia.

Per això, no és estrany que s'al·ludeixi a normes processals imperatives, la qual cosa es fa en clau de recordatori i per contextualitzar les bones pràctiques recomanades.

II. NORMES RELATIVES A LA JURISDICCIO CIVIL

A) Redacció d'escrits: articles 399 i 405 LEC

a. Extensió màxima recomanada:

- Ha de ser la mínima imprescindible per justificar les pretensions de manera adequada.
- En el cas de pretensions simples i repetitives, es recomana no sobrepassar les 10 pàgines. A la primera pàgina és convenient fer un resum sintètic de totes les dades necessàries per identificar la pretensió de manera correcta.
- En un procés de complexitat mitjana-alta, és recomanable no sobrepassar els 30 folis.
- Molt excepcionalment (per exemple, en assumptes de patents) es poden sobrepassar aquest nombre de folis, sempre que la relació de fets o de qüestions jurídiques estrictament necessàries a plantejar ho exigeixi.

b. Demandes i contestacions

- i. Convé que les demandes i les contestacions vagin introduïdes per un breu resum (no superior a unes poques línies) en què s'expressi el que es demana o els termes de l'oposició.
- ii. Delimitació clara entre l'apartat relatiu als fets i el relatiu al dret que resulti d'aplicació al cas (exigència legal de l'article 399.1 de la LEC).
- iii. Redacció dels fets i de la seva contestació:
  1. Ordre i claredat en la narració dels fets.
  2. Evitar les meres valoracions o bé distingir-les clarament dels fets.
  3. En la contestació no és acceptable utilitzar la fórmula de la negació conjunta. Cal pronunciar-se de forma clara i sense circumloquis sobre cada un dels fets de la demanda (art. 405.2 LEC) i introduir el relat alternatiu (si s'escau) per a cada un d'aquests fets.
  4. Els fets impeditius, extintius i excloents, és a dir, els que al·leguen les defenses de la part demandada, és convenient portar-los a un relat diferent del de la presa de posició sobre els fets constitutius exposats en la demanda.
  5. Numeració successiva i fàcilment apreciable.

iv. Redacció dels fonaments jurídics

1. Cal començar fent notar que aquest punt és on es preveu que aquesta Guia pugui resultar més útil, perquè també és el punt en què s'observa més mala praxi a conseqüència d'un abús de l'opció de "tallar i enganxar".
Aquest abús no afavoreix a ningú: ni la part que comet aquesta mala pràctica, perquè només serveix per enfosquir les seves pretensions; ni la part que l'ha de patir, perquè dificulta enormement el seu treball; ni el jutge o jutgessa, perquè li suposa un esforç excessiu, injustificat i improductiu.
2. Convé començar fent l'exposició conjunta i resumida de les qüestions que s'abordaran, en el cas que siguin diverses.
3. Convé prescindir de l'ús de fórmules estereotipades que facin referència a la jurisdicció o la competència, en els casos en què aquestes no semblin discutibles *prima facie*.
4. Reduir la citació de jurisprudència a la imprescindible per al cas.
5. Prescindir o reduir a l'imprescindible la citació de resolucions que no constitueixen jurisprudència (només s'han de citar en defecte de jurisprudència i per justificar la necessitat d'un canvi d'aquesta).
6. Reduir la citació del que constitueix *ratio decidendi* de la resolució i prescindir d'aspectes secundaris. No sembla admissible la transcripció indiscriminada del text de la resolució, sinó que la transcripció s'ha de limitar a la part rellevant.
7. Convé acompanyar la citació amb la referència ECLI i, en cas que no es disposi d'aquesta, convé consignar totes les dades que permetin identificar el tribunal (per exemple: no n'hi ha prou amb dir "Audiència de Barcelona", sinó que cal indicar la secció concreta i la referència de la citació, o bé el rotlle o el número, en cas que no estigui recollida en bases de dades).

v. Redacció de les peticions:

1. Cal que siguin clares i cal poder-les distingir en cas que siguin diverses.
2. Cal que estableixin una clara relació amb les accions exercitades que consten a l'encapçalament.
3. Quan la demanda es presenti contra diversos demandats: en cada una de les peticions cal especificar davant de qui es realitza.
4. Claredat en la formulació de les peticions subsidiàries (en general anomenades de forma impròpia "alternatives"), amb clara expressió sobre quina es produeix la subsidiarietat.

vi. Indicació dels documents que s'adjunten a la demanda

1. Cal numerar els documents de forma correlativa i prescindir de formulacions bis, llevat que es tracti de traduccions.
2. Cal fer una referència concreta a cada un dels documents en el cos de la demanda.
3. Cal inserir un annex en què es relacionin tots els documents que s'aporten, en cas que siguin més de cinc.
4. Cal expressar amb claredat el número de document en cada un dels arxius informàtics que acompanyen la demanda.

c. Recurs d'apel·lació: article 458 de la LEC

1. Extensió: la mínima imprescindible. En assumptes de caràcter repetitiu (com condicions generals) l'extensió no hauria de ser superior als 10 folis; en els assumptes de complexitat mitjana, de 20 folis. Només en els assumptes de gran complexitat l'extensió raonable podria ser superior a 30 folis. En cap cas es considera raonable que l'extensió pugui superar en un 50 % l'extensió de la sentència contra la qual s'ha recorregut en els assumptes de gran complexitat.
2. Cal començar expressant els pronunciaments concrets contra els quals es recorre (art. 458.2 LEC).
3. És convenient començar amb un breu resum (només d'unes línies) de les raons que fonamenten el recurs.
4. Si el recurs és complex, és convenient introduir un índex de cada un dels motius que el fonamenten.
5. El recurs no pot, en cap cas, limitar-se a ser una reproducció de les al·legacions fetes en la primera instància. Com que el recurs d'apel·lació té caràcter revisori, cal que s'articulin en forma de motius concrets les raons en què es fonamenta la discrepància respecte de la sentència o de les actuacions prèvies a aquesta.
6. En cas que l'apel·lació es fonamenti en vicis en el procediment, cal que es detalli si la part va interposar la protesta conservativa corresponent i en quins termes ho va fer (art. 459 LEC).

d. Recurs extraordinari per infracció processal i de cassació davant la Sala Civil i Penal del TSJ (art. 471 i 481 de la LEC, art. 2 i 3 de la Llei 4/2012, de 5 de març, Acord del TS de 27.1.2017 i acords del TSJC de 22.3.2012 i 4.7.2013).

1. El recurs s'ha de formular en la forma que exigeixen la normativa i els acords no jurisdiccionals esmentats en la lletra d anterior.
2. L'extensió del recurs ha de ser la mínima imprescindible per a descriure l'interès cassacional del cas (no cal fer un relat d'antecedents del procediment). No hauria de sobrepassar, llevat de casos excepcionals, els 25 folis; 30 en el cas que, unit al recurs de

cassació, també es formuli un recurs extraordinari per infracció processal.

3. La contestació al recurs no hauria d'excedir l'extensió prevista per al recurs.

B) Característiques dels textos:

Per al text s'ha d'utilitzar una lletra tipogràfica habitual (com ara la Times New Roman, la Courier o l'Arial) i amb una mida d'almenys 12 punts en el text en Times (o equivalents en els altres formats) i de 10 punts a les notes a peu de pàgina, amb un interlineat d'entre 1,15 i 1,5 i uns marges horitzontals i verticals (marges superior, inferior, esquerre i dret de la pàgina) de 2,5 cm com a mínim.

Les transcripcions de jurisprudència o del contingut literal de documents s'han de fer utilitzant caràcters en cursiva i es poden fer en caràcters de mida inferior a la resta del text, per bé que no inferiors a Times d'11 punts o equivalent.

La transcripció de documents mitjançant la reproducció de la seva imatge en el text només s'entén admissible de forma excepcional i condicionada al fet que el document hagi resultat admès en les actuacions.

Cal prescindir de l'abús de les majúscules per destacar el text.

S'ha de procurar justificar els dos marges del text (alinejar-lo), l'esquerre i el dret.

Igualment, s'ha de procurar que els escrits processals es presentin amb tots els apartats i paràgrafs numerats, seguint una numeració contínua i en ordre creixent, i amb totes les pàgines numerades, seguint una numeració contínua i en ordre creixent. De la mateixa manera, es poden incorporar previsions sobre la relació d'annexos, que caldria incorporar, en qualsevol cas, al final de l'escrit processal.

C) Informes orals (art. 433 de la LEC)

a. Sobre l'actuació en l'audiència prèvia

Constitueix una bona pràctica essencial que tots els operadors que hagin d'actuar en l'audiència prèvia (el jutge o jutgessa, i els lletrats o lletrades) ho facin amb coneixement suficient dels escrits d'al·legacions. Només així es pot dur a terme l'activitat essencial d'aquest acte, que consisteix en la delimitació de la controvèrsia.

Cal que el jutge o jutgessa, amb la col·laboració de tots dos lletrats o lletrades, faci, en primer lloc, un relat dels fets que no generen controvèrsia entre les parts. En segon lloc, i procedint semblantment, cal que es configuri una relació detallada dels fets que sí que generen controvèrsia. És recomanable que aquesta segona relació sigui transcrita per tots els intervinents a l'acte, de forma molt succinta, de manera que serveixi com a recordatori i guia per a la pràctica de la prova en el judici.

La proposició i l'admissió de la prova cal considerar-les considerant el relat sobre els fets controvertits. Constitueix una bona pràctica intentar evitar l'admissió i la pràctica de mitjans innecessaris que suposin una extensió innecessària del judici, amb la consegüent pèrdua de temps per part de tots els intervinents. Que la durada dels judicis sigui l'estrictament indispensable és un objectiu essencial i pretén ser protegida per aquesta Guia. Això s'ha

d'aconseguir amb el rebuig de mitjans de prova innecessaris i amb la limitació de les preguntes als fets efectivament controvertits. En tots dos punts hi ha un marge ampli de millora en les nostres pràctiques.

També resulta essencial estendre's, durant l'audiència prèvia, a fixar la posició de les parts sobre els documents, sobretot la part actora, que és l'única que no ha tingut ocasió de fixar una posició pel que fa als documents aportats per la demandada en contestar. És important tenir present que, encara que la LEC sigui una mica fosca sobre aquest punt, la posició de les parts sobre els documents ha de limitar-se a impugnar-ne l'autenticitat o a acceptar, independentment del valor probatori, que és una qüestió aliena a l'audiència prèvia i només pròpia de les conclusions, si és el cas.

Constitueix una mala pràctica que cal erradicar la impugnació indiscriminada dels documents de la part adversa, és a dir, sense especificar la raó de la impugnació. En aquests casos, el jutge o jutgessa ha de recordar a les parts el que disposen els articles 320.3 i 326.2 de la LEC sobre la necessitat que la part que aporta el document proposi prova sobre l'autenticitat i també sobre la possibilitat que se li puguin imposar a la impugnant les sancions que estableixen els processos esmentats en el cas d'impugnació temerària.

b. Procediment ordinari i verbals especials en els quals estigui legalment previst l'informe oral

Els informes de conclusions a què es refereix l'article 433 de la LEC s'han de fer de forma ordenada, clara i concisa. No haurien de sobrepassar, en els procediments de complexitat mitjana-alta, com a regla general, els 15 minuts per cada un dels intervinents.

Excepcionalment, si la complexitat fàctica i jurídica de l'assumpte ho

exigeix, el jutge o jutgessa o magistrat o magistrada que presideixi la vista pot ampliar el temps de paraula a cadascun dels intervinents, procurant evitar, en qualsevol cas, que es produeixi indefensió i procurant fixar un torn de paraula de durada similar per a cada part. Es considera preferible indicar el límit màxim de temps a les dues parts abans de traslladar-ho a la primera.

Per a una major concreció, és recomanable que el jutge o jutgessa o el president o presidenta de la vista faci ús del que disposa l'article 433.4 de la LEC, segons el qual si el tribunal no es considera prou il·lustrat sobre el cas amb les conclusions i els informes previstos en els apartats anteriors al 4 de l'article 433, pot concedir a les parts la paraula tantes vegades com ho consideri necessari perquè emetin informe sobre les qüestions que els indiqui.

c. Apel·lació i cassació

El que estableix l'apartat anterior és d'aplicació a les vistes dels recursos d'apel·lació i de cassació que s'hagin acordat de conformitat amb les normes processals.

El president o presidenta del tribunal ha d'indicar, abans de començar, el temps màxim que concedeix a cadascuna de les parts, en cas que no ho hagi fet prèviament, en convocar la vista. També pot indicar quins són els punts sobre els quals considera preferible que s'estenguin especialment les parts.

Els informes davant el tribunal no haurien de ser una reproducció, total o parcial, del contingut del recurs i de la seva oposició, sinó que haurien de servir a les parts com a ocasió per cridar l'atenció del tribunal sobre els aspectes més rellevants del recurs.

d. Judicis verbals (no especials)

Les conclusions orals a les quals fa referència l'article 447.1 de la LEC s'han de concedir com a regla general, i només es poden deixar de concedir de forma excepcional quan el tribunal consideri que la prova practicada hagi sigut completament irrellevant. Abans de donar-ne trasllat a les parts, el tribunal ha d'indicar el temps màxim del qual poden disposar. És recomanable que el torn de paraula concedit oscil·li entre els 5 i 10 minuts.

III. NORMES RELATIVES A LA JURISDICCIO CONTENCIOSA ADMINISTRATIVA

A) Demandes en procediment abreujat i ordinari

Per regla general no han de superar els 20-25 folis.

En processos de complexitat mitjana-alta, la recomanació és que no sobrepassin els 30 folis.

Molt excepcionalment en assumptes altament complexos és acceptable que puguin excedir aquest nombre de folis, sempre que la relació de fets o qüestions jurídiques estrictament necessàries a plantejar ho exigeixi.

B) Recursos d'apel·lació:

Com a regla general no han de superar els 20 folis.

C) Recursos de cassació autonòmica:

Com a regla general no han de superar els 25 folis, que són els previstos legislativament per a la cassació estatal.

C) Característiques dels textos:

Per al text s'ha d'utilitzar una lletra tipogràfica habitual (com ara la Times New Roman, la Courier o l'Arial) i amb una mida d'almenys 12 punts en el text en Times (o equivalents en els altres formats) i de 10 punts en les notes a peu de pàgina, amb un interlineat d'entre 1,15 i 1,5 i uns marges horitzontals i verticals (marges superior, inferior, esquerre i dret de la pàgina) de 2,5 cm com a mínim.

Les transcripcions de jurisprudència o bé del contingut literal de documents s'han de fer utilitzant caràcters en cursiva i es poden fer en caràcters de mida inferior a la resta del text, per bé que no inferiors a Times d'11 punts o equivalent.

La transcripció de documents mitjançant la reproducció de la seva imatge en el text només s'entén admissible de forma excepcional i condicionada al fet que el document hagi resultat admès en les actuacions.

Cal prescindir de l'abús de les majúscules per destacar el text.

S'ha de procurar justificar els dos marges del text (alinejar-lo), l'esquerre i el dret.

Igualment, s'ha de procurar que els escrits processals es presentin amb tots els apartats i paràgrafs numerats, seguint una numeració contínua i en ordre creixent, i amb totes les pàgines numerades, seguint una numeració contínua i en ordre creixent. De la mateixa manera, poden incorporar-se previsions sobre la relació d'annexos, que caldria incorporar, en qualsevol cas, al final de l'escrit processal.

IV. SENTÈNCIES

La forma de les sentències ve imposada per l'article 218 de la LEC, segons el qual les sentències han de ser clares, precises i congruents amb les demandes i amb les altres pretensions deduïdes oportunament per les parts.

Han de fer les declaracions que aquelles exigeixin, i incidir en tots els punts litigiosos que hagin estat objecte de debat.

La motivació ha d'expressar els raonaments fàctics i jurídics que condueixen a l'apreciació i la valoració de les proves, així com a l'aplicació i la interpretació del dret. Quan els punts objecte del litigi hagin sigut diversos, el tribunal ha de fer, amb la deguda separació, el pronunciament corresponent per a cada un.

No és sobrer recordar que moltes vegades les sentències no respecten les exigències de concisió i claredat que serien desitjables i exigibles.

L'ús reiterat, i en molts casos excessiu i superflu, d'incorporar (tallant i enganxant) a les resolucions judicials, pronunciaments (sentències o interlocutòries) d'altres tribunals, sense tamís o cap mena de resum, pot dificultar la comprensió adequada tant del supòsit de fet que s'està realment ventilant en el procés com de les raons jurídiques que han portat el jutge, jutgessa o tribunal a inadmetre, estimar o desestimar les pretensions corresponents.

És per això que es recomana, igual que als lletrats o lletrades, claredat i concisió en la redacció de les sentències, la motivació de les quals, de conformitat amb la reiterada doctrina del TC, ha de ser l'adequada al cas que s'està resolent.

Per a una major claredat és convenient que es numerin els paràgrafs que contenen cada un dels fonaments jurídics utilitzats.

Es considera una bona pràctica que la resolució comenci resumint en el primer fonament l'objecte del procés i el de la controvèrsia, això és, que faci una breu exposició del que demana la demanda i de les oposicions formulades en la contestació.

També constitueix una bona pràctica essencial que en una part destacada i inicial de la fonamentació es faci referència als fets que contextualitzen el conflicte, així com a la controvèrsia que hagin tingut les parts en relació amb els fets i a les conclusions a què hagi arribat l'òrgan jurisdiccional, tot valorant detalladament la prova.

Els termes i les expressions utilitzades en les sentències haurien de ser comprensibles, sense perdre el rigor jurídic, per al ciutadà o ciutadana destinatari natural de les decisions judicials, i també per als advocats i advocades que desitgin interposar-hi un recurs.

Cal indicar la referència ECLI en la citació de jurisprudència, sempre que estigui disponible. En cas que no ho estigui, cal indicar l'òrgan concret de què dimana (per exemple, no és suficient "AP Barcelona", sinó que cal consignar-ne la secció) i alguna altra dada que permeti identificar-la (número de resolució o número de rotlle).

Les bones pràctiques exigeixen que la citació no sigui indiscriminada, això és, que es limiti a la transcripció de blocs excessius de text. Es considera excessiva la transcripció d'un text que sobrepassi les 10 línies consecutives.

El text transcrit ha de ser ressaltat amb caràcters en cursiva i ha d'aparèixer entre cometes. També és recomanable que s'utilitzin caràcters inferiors en un punt a la resta del text i fins i tot que l'alineació esquerra s'ampliï.

Aquesta guia ha estat consensuada en el si de la comissió mixta TSJC-CICAC-ICAB i aprovada pel Ple de la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya el 20 de novembre de 2020

Barcelona, 13 de gener de 2021